

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát
Matiční 20, 702 00 Ostrava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-2091/23-T
Sp. zn. ČŠIT-S-401/23-T

Název	Základní škola Břidličná, okres Bruntál
Sídlo	Komenského 360, 793 51 Břidličná
E-mail	zs.bridlicna@seznam.cz
IČO	45 234 604
Identifikátor	600 131 815
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Markéta Barschová, MBA
Zřizovatel	město Břidličná
Místo inspekční činnosti	Komenského 360, Břidličná Nerudova 425, Břidličná Školní 178, Břidličná
Inspekční činnost na místě	17. 10. 2023 – 19. 10. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a), b), c), d) a e) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Břidličná, okres Bruntál (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. K termínu inspekční činnosti se v základní škole vzdělávalo ve 14 třídách 266 žáků, od poslední inspekční činnosti v roce 2017 došlo k mírnému nárůstu. Škola eviduje celkem 22 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. K zájmovému vzdělávání bylo zapsáno ve třech odděleních celkem 82 účastníků. Velká část žáků (dle kvalifikovaného odhadu ředitelky školy až 50 %) pochází ze sociálně nepodnětného prostředí.

Škola informuje o své činnosti prostřednictvím webových stránek, sociální sítě a v regionální televizi.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy působí ve funkci od 1. srpna 2022 a prosazuje otevřený styl řízení. V předchozím období působila jako zástupkyně ředitele. Důraz klade na příznivou atmosféru a vzájemnou spolupráci mezi všemi účastníky vzdělávání. Svou strategii dalšího směřování školy zapracovala do koncepce a postupně začíná naplňovat přiměřeně náročné cíle. Pro školní rok 2023/2024 si za priority stanovila mj. rozvoj digitálního vzdělávání a posílení pozitivního klimatu v pedagogickém sboru, které se jí daří dílčími kroky postupně realizovat. V souvislosti s dalším vzděláváním pedagogických pracovníků v moderních metodách a formách práce se žáky a jejich zařazení do procesu vzdělávání, využívání didaktické techniky učitelů i žáků, vzájemné spolupráci učitelů, došlo k významnému zlepšení. V souladu s doporučením z minulé inspekční činnosti není situace optimální v oblasti zapojení žáků a jejich zákonných zástupců do chodu školy (přes veškerou snahu vedení školy se nepodařilo udržet žákovský parlament a zřídit sdružení rodičů).

Ředitelka školy se spolu se svou zástupkyní organizačně věnuje základnímu i zájmovému vzdělávání. Potřebným krokem je zpřesnění kontrolních pravomocí členů vedení pro jednotlivé součásti školy, zejména v oblasti evidence úrazů, poskytování podpůrných opatření a školního vzdělávacího programu. Kontrolní činnost ve formě hospitací vedení probíhá dle plánu, pedagogům je poskytována vhodná zpětná vazba. Zaměstnancům jsou aktuální informace předávány především při osobním kontaktu, prostřednictvím emailu a na provozních poradách. Při jednání pedagogické rady jsou následně projednávány všechny aspekty pedagogického procesu. Učitelé jsou zapojeni do práce v metodických orgánech, které vzhledem k velikosti školy nejsou zřízeny pro všechny předměty, činnost fungujících je efektivní.

Vzdělávání probíhá podle dvou platných školních vzdělávacích programů, na základě jejich pravidelného vyhodnocování jsou prováděny aktualizace. Současné školní vzdělávací programy nejsou díky rozdílnému zpracování pro účastníky vzdělávání přehledné a v části vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nejsou v souladu s rámcovým vzdělávacím programem. K požadované úrovni jejich naplňování přispívá odborná kvalifikovanost a složení pedagogického sboru. Začínajícím a nově přichozím učitelům zajišťují potřebnou pomoc zkušenější kolegové v roli uvádějících učitelů. Aktuální plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vychází je zaměřen na oblast profesního rozvoje včetně týmové spolupráce a přihlíží také ke specifickým zájmům jednotlivců. Díky aktivní spolupráci v rámci pedagogického sboru jsou získané poznatky sdíleny a postupně zaváděny do pedagogického procesu, kde jsou ověřovány v rámci hospitací. K předávání

pedagogických zkušeností a k inspiraci v zařazování osvědčených výukových strategií jsou některými pedagogy využívány vzájemné hospitace nebo tandemová výuka.

Školní družina má pro svou činnost vymezené prostory, které jsou vhodně vybaveny a přizpůsobeny charakteru volnočasových aktivit. Vychovatelky s žáky využívají i další části školy např. tělocvičnu. Pro pobyt venku mají k dispozici zahradu a sportovní hřiště.

Žáci jsou způsobem přiměřeným jejich věku seznamováni s pravidly bezpečného chování a ochrany zdraví při vzdělávání a souvisejících aktivitách. Evidence úrazů není prováděna v souladu s platnou legislativou. Příležitostí ke zlepšení je přijetí opatření k prevenci na základě provedené analýzy zaměřené na příčiny a okolnosti úrazu.

Ředitelka školy účelně hospodaří s finančními prostředky, které využívá pro realizaci strategických oblastí rozvoje školy a jejích priorit zaměřených na vybudování zázemí pro žáky, modernizaci prostor a zkvalitnění výchovy a vzdělávání.

Školní stravování je pro žáky zajištěno ve vlastní školní jídelně, která při sestavování jídelních lístků používá trend pestré a nutričně vyvážené stravy v souladu se zásadami zdravé výživy a s ohledem na plnění výživových norem. Prostřednictvím nadace jsou zajištěny obědy žákům, kteří by ze sociálních důvodů nemohli využívat školní stravování.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hodnocení vzdělávání bylo provedeno napříč třídami školy. Společným znakem hospitovaných hodin byla klidná atmosféra, respektující vztahy mezi účastníky vzdělávání a profesionální přístup pedagogů k žákům.

Ve vyučovacích hodinách na prvním stupni byla vytvořena pozitivní trvalá motivace žáků k učení, což se projevovalo v jejich zvýšené aktivitě během výuky. Ve sledovaných hodinách byl patrný zájem o žáky a jejich vzdělávání. Vzdělávání bylo promyšlené, se stanoveným cílem i obsahem. K udržení pozornosti žáků přispívalo časté střídání činností a forem (samostatná práce, práce ve dvojicích a skupinách). Žáci si v připravených úlohách upevňovali a procvičovali učivo, uplatňovali své zkušenosti i vědomosti osvojené z jiných předmětů. Vyučující vhodně využívali názorné učební pomůcky a podpurné materiály, prostředky informačních a komunikačních technologií sloužily především k zobrazení výukových materiálů, samostatně s nimi žáci pracovali v menší míře. Ke kompenzaci únavy a podpoře pozornosti pomáhaly relaxační chvíleky a hravé pohybové aktivity zařazované v odpovídajících intervalech.

Ve sledovaných hodinách na druhém stupni nebyla kvalita výuky vyrovnaná. K naplnění cílů vyučovacích hodin mnozí učitelé volili moderní metody a formy výuky, především práci ve dvojicích či skupinách, samostatnou práci nebo řízený rozhovor. Učitelé průběžně kontrolovali plnění zadaných úkolů. Promyšlené a účelné využití mezipředmětových vztahů a propojení učiva s reálnými poznatky žáků bylo patrné jen v některých hospitovaných hodinách. Získávání poznatků z různých zdrojů bylo ojedinělé, jen malá část pedagogů se snaží nabízet žákům aktivity posilující jejich pozitivní sebepojetí a sebevědomí. V nižší míře byly ve sledované výuce uplatňovány vzdělávací strategie rozvíjející kritické myšlení.

Diferencované úlohy pro žáky s rychlejším pracovním tempem nebo se zájmem o daný předmět byly zařazovány na obou stupních jen výjimečně. Závěrečné shrnutí učiva bylo většinou formální nebo zcela chybělo. Jen omezeně byly v hodinách využity příležitosti pro sebehodnocení, případně vzájemné hodnocení žáků.

Výuka matematiky vedla k rozvoji matematické gramotnosti. Učitelé kladli důraz na správné vyjadřování, dodržování stanovených algoritmů řešení. Na prvním stupni účelně využívali prvků Hejného matematiky. Žáci byli po celou dobu pozorní a pracovali se zájmem. Výuka fyziky a chemie se vyznačovala odbornou úrovní, propojením učiva s reálnými situacemi a vhodnými ukázkami, v chemii s aktivním zapojením žáků při práci ve dvojicích či skupinách prostřednictvím badatelských metod.

V hospitovaných hodinách českého jazyka byly rozvíjeny řečové dovednosti a procvičovány či upevňovány nabyté vědomosti. Vyučující kladli důraz na používání spisovného českého jazyka, vedli žáky k samostatnému projevu a obsahově správným formulacím. Při vysvětlování nového učiva se věnovali dalšímu rozvíjení klíčových kompetencí, především čtenářské gramotnosti a rozšiřování slovní zásoby. V hodinách cizího jazyka vedli vyučující výuku v daném jazyce, v případě potřeby vysvětlovali zadávané úkoly v jazyce českém. Sledovaná výuka anglického jazyka rozvíjela produktivní i receptivní dovednosti. Vzdělávání směřovalo k aktivnímu praktickému používání cílového jazyka. Komunikační dovednosti i gramatické učivo byly upevňovány v aktivitách, které žáky podněcovaly k vlastní tvorbě vět a spojení. Vyučující účelně střídali vzdělávací činnosti, byla rozvíjena čtenářská gramotnost v cizím jazyce, slovní zásoba a také správná výslovnost. Účelně byla využívána didaktická technika (žáky i pedagogy). V hodinách německého jazyka žáci nedostávali příležitost ke vzájemné komunikaci, didaktické metody práce nevedly žáky k rozvoji spolupráce a interakci v rámci práce ve dvojicích. V některých sledovaných hodinách (dějepis, tělesná výchova) bylo zaznamenáno jejich chybné vedení ze strany pedagoga (struktura hodiny, zapojení žáků do výuky, práce s cílem, dodržování pravidel).

Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami byla prováděna, diferenciaci výuky zajišťovali asistenti pedagoga, kteří spolupracovali s jednotlivými učiteli.

Školní družina vytváří prostor pro kvalitní naplňování volného času žáků, nabízí množství zajímavých a různorodých aktivit. Vychovatelky se snažily empaticky přistupovat k jednotlivým žákům a rozvíjet u nich nové dovednosti, zkušenosti, znalosti a postoje. Vhodně byly střídány relaxační a tvořivé činnosti. Do odpoledního programu bývá pravidelně zařazen pohyb ve venkovním prostředí.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ke zjišťování výsledků vzdělávání žáků má škola nastavená jednotná pravidla, především využívá vlastní písemné a ústní zkoušení. Na zjištěné nedostatky ve znalostech a dovednostech žáků škola reaguje nabídkou doučování a konzultací nebo spoluprací se školním poradenským pracovištěm. V účinnosti těchto opatření jsou individuální rozdíly závislé na stupni motivace jednotlivých žáků. Škola eviduje neprospívající žáky, ve školním roce 2022/2023 neprospělo 5 žáků. V praxi se osvědčuje průběžné sdělování informací o klasifikaci zákonným zástupcům prostřednictvím elektronického informačního systému. V rámci jednání pedagogické rady škola pravidelně sleduje výsledky vzdělávání, probíhá analýza průběžných i celkových výsledků, což umožňuje identifikovat příležitosti pro pokroky ve vzdělávání celého spektra žáků. Obdobným způsobem je postupováno při analýze výsledků testování prováděného externím subjektem v třetím, pátém, sedmém a devátém ročníku. Výsledky vzdělávání jsou v posledních letech stabilní. Ve školním roce 2022/2023 v celkovém hodnocení více než 54 % žáků prospělo s vyznamenáním. Sníženým stupněm z chování nebyl hodnocen nikdo. Neomluvená absence je minimální, případné problémy v docházce jsou neprodleně řešeny v součinnosti třídních učitelů se zákonnými zástupci, popř. orgánem sociální ochrany dětí. Projevy rizikového chování se daří udržovat

na nízké úrovni. V počtu výchovných opatření výrazným způsobem převažují pochvaly a ocenění. Škola se zajímá o výsledky žáků při přijímání ke vzdělávání ve středních školách, počet žáků v oborech vzdělání s maturitní zkouškou je srovnatelný s počtem žáků v oborech vzdělání s výučním listem.

Školní poradenské pracoviště tvoří ředitelka školy a její zástupkyně, výchovná poradkyně a metodička prevence v jedné osobě. Příležitostí ke zlepšení je rozdělení této kumulované funkce mezi dva pedagogy. Ve spolupráci s třídními učiteli eviduje výchovná poradkyně žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, na realizaci podpůrných opatření se podílí deset asistentů pedagoga a jeden školní asistent. K poskytování podpůrného opatření (předmět speciálně pedagogické péče) schází speciální pedagog. Prevence rizikového chování vychází ze zpracovaných dokumentů a následně je prováděna prostřednictvím cíleně zaměřených akcí (např. E – bezpečí, která byla zajištěna pro žáky druhého stupně, následně pro pedagogy školy a zákonné zástupce žáků). Preventivní program je účinný, do jeho realizace jsou vhodně zapojeni třídní učitelé a příležitostně je využívána spolupráce s externími subjekty. Pedagogičtí pracovníci školy usilují o rozvoj žáků, podporují jejich sebevědomí, schopnost vytvářet přátelské vazby, prosociální dovednosti, nenásilné zvládnání konfliktů atd. Inspekční tým nezaznamenal projevy negativního chování žáků v hospitovaných hodinách ani v dalších aktivitách. V anonymním dotazníkovém šetření však 67 % pedagogů uvedlo, že se docela často nebo velmi často setkávají s vyrušováním žáků v průběhu vyučovací hodiny a 44 % pedagogů, že se docela často setkávají s vulgárním vyjadřováním a nadávkami žáků. Příležitostí ke zlepšení je vytvoření třídních pravidel a jejich důsledná kontrola dodržování.

Spolupráce se zřizovatelem a dalšími partnery je na velmi dobré úrovni a přispívá k efektivnímu naplňování školních vzdělávacích programů, prevenci negativních jevů a zlepšování materiálních podmínek. Nejvýraznější změnou od minulé inspekční činnosti v roce 2017 je dovybavení všech tříd didaktickou technikou a zlepšení technického stavu budovy. Pozornost je zapotřebí věnovat školnímu nábytku, který je zastaralý. Prostor pro seberealizaci a rozvoj nadání vytváří škola zapojováním žáků do zájmových kroužků, které organizuje také ve spolupráci s místními spolky. Jako motivaci pro další vzdělávání škola podporuje účast žáků v širokém spektru soutěží a olympiád, některé z nich dlouhodobě i na krajské úrovni organizuje. Žáci mnohdy dosahují velmi dobrých výsledků i na celorepublikové úrovni.

Aktivity ve školní družině jsou často provázány se vzděláváním v základní škole, tvořivé, poznávací i badatelské činnosti příznivě ovlivňují i úspěšnost žáků ve vyučovacích předmětech podobného zaměření nebo v soutěžích.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti ve školním roce 2017/2018 došlo ke změně na pozici ředitelky školy a její zástupkyně, navýšil se počet žáků, zlepšily se materiální podmínky pro vzdělávání.
- Závěry z předchozí inspekční činnosti týkající se zlepšení vzájemné spolupráce pedagogických pracovníků, využívání digitální techniky ve vyučování, kontrolní činnosti ve formě hospitací a vyhodnocování výsledků vzdělávání byly zohledněny. Přetrvávají nedostatky v oblasti kontrolní činnosti, výuky a participace zákonných zástupců a žáků na chodu školy.

Silné stránky

- Systematická spolupráce s partnery zvyšuje účinnost poskytovaného vzdělávání.
- Pedagogové aktivně spolupracují, cíleně si předávají poznatky získané při dalším vzdělávání pedagogických pracovníků s cílem zlepšovat kvalitu vzdělávání.
- Dlouhodobé zapojení žáků školy do širokého spektra soutěží posiluje rozvoj jejich individuálních předpokladů a motivaci k dalšímu vzdělávání.
- Pestrá nabídka volnočasových aktivit příznivě ovlivňuje nízkou míru projevů rizikového chování žáků, umožňuje smysluplné trávení jejich volného času a přispívá k jejich sociálnímu a osobnostnímu rozvoji.

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Školní vzdělávací programy nejsou pro účastníky vzdělávání přehledné, v některých částech nejsou v souladu s rámcovým vzdělávacím programem.
- Nastavený kontrolní systém není pro některé oblasti řízení plně funkční.
- Využívání různých informačních zdrojů žáky, jejich znalosti a dovednosti z předmětu v jejich reálné situaci, jejich zkušeností z reálného života bylo nedostatečné.
- V nízké míře jsou do výuky zařazovány diferencované úlohy odpovídající rozdílným schopnostem žáků. V závěru vyučovacích hodin nebyl věnován dostatek času shrnutí učiva, žáci nebyli vždy vedeni k vyhodnocení cílů.
- Personální obsazení školního poradenského pracoviště neumožňuje poskytování kvalitních poradenských služeb v oblasti předmětu speciálně pedagogické péče.

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Sjednotit rozdílné formy školních vzdělávacích programů, zajistit jejich soulad s rámcovým vzdělávacím programem.
- Nastavit účinný systém kontroly pro všechny oblasti řízení, přijímat ke zjištěným skutečnostem adekvátní opatření a vyhodnocovat jejich dostatečnost a účinnost.
- Uplatňovat ve výuce vyšší míru aktivity vedoucí k rozvoji kritického myšlení a práci s různými informačními zdroji. Využívat již získaných znalostí a dovedností žáků.
- Zařazovat do výuky diferencované úlohy podle individuálních schopností žáků. Umožnit žákům samostatně volit mezi úkoly různé náročnosti.
- Vytvářet v závěru hodin prostor pro shrnutí učiva a vyhodnocení cílů ze strany žáků i pedagogů.
- Personálně zajistit výuku předmětu speciálně pedagogické péče kvalifikovaným pedagogem.
- Zapojit žáky i zákonné zástupce do organizace chodu školy a tím jim vytvořit prostor pro jejich realizaci a možnost vyhodnotit reálnost jejich požadavků (zřízením žakovské samosprávy – školního parlamentu, popř. sdružení rodičů).
- Provádět analýzu školní úrazovosti a přijímat vhodná opatření.

- Ve spolupráci se zřizovatelem zlepšit materiální podmínky v oblasti vybavení tříd školním nábytkem.
- K zefektivnění práce školního poradenského pracoviště personálně rozdělit funkci výchovného poradce a školního metodika prevence s příslušným vzděláním.
- Nastavit pravidla chování žáků ve třídě a důsledně kontrolovat jejich dodržování.
- Motivovat celý pedagogický sbor k předávání zkušeností formou vzájemných hospitací.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 10 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Koncepce rozvoje školy z 1. 8. 2022
2. Školní vzdělávací programy pro základní vzdělávání platné pro školní rok 2023/2024
3. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání platný pro školní rok 2023/2024
4. Plán práce pro školní rok 2023/2024
5. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků platný pro školní rok 2023/2024
6. Rozvrh vyučovacích hodin ve školním roce 2023/2024
7. Třídní knihy vedené v elektronické podobě ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
8. Evidence žáků (školní matrika) vedená v elektronické podobě ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
9. Hospitační záznamy za školní roky 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
10. Dokumentace k oblastem poradenských služeb pro školní rok 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
11. Výroční zpráva o činnosti školy za školní roky 2021/2022 a 2022/2023
12. Zápisy z jednání pedagogické rady vedené ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
13. Zápisy z předmětových komisí a metodického sdružení vedené ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
14. Zápisy z jednání školské rady vedené ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
15. Zápisy z třídních schůzek vedené ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
16. Zprávy z testování žáků 3., 5., 7. a 9. ročníku z března až května 2023 - Společnost pro kvalitu školy, z. s. (vzorek)
17. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků pro školní rok 2023/2024 (vzorek)
18. Dokumentace k zajištění školního stravování pro školní rok 2023/2024 (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Lenka Wollná, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Irma Novotná, školní inspektorka

Mgr. Jan Pokorný, školní inspektor

Mgr. et Mgr. Gabriela Guziurová Tomiczková, školní inspektorka

Ing. Klára Kudlíková, kontrolní pracovnice

2. 11. 2023